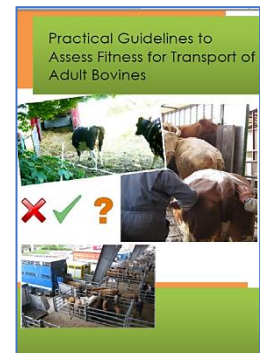

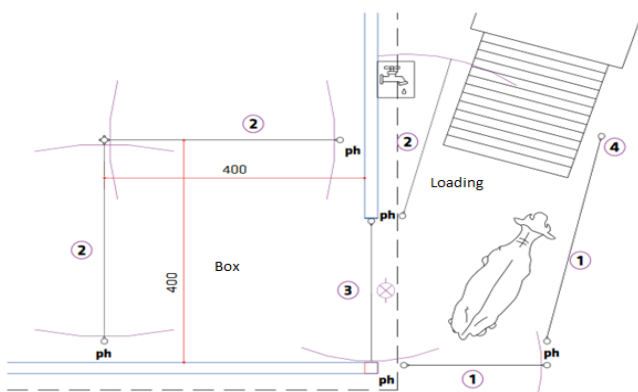
Natovarjanje in iztovarjanje goveda

✓ Priprava na natovarjanje: »Kaj narediti?«

- 1 Voznik **preveri** »Kontrolni seznam voznika za prevoz živih živali: Ali ste pripravljeni?«. V primeru dvoma ali izrednih razmer zahtevajte mnenje veterinarja.
- 2 Preverite **število in primernost** goveda, ki ga morate natovoriti (velikost, teža in primernost za prevoz). Za preverjanje primernosti uporabite »[Praktične smernice za oceno primernosti odraslega goveda za prevoz](#)«
- 3 Pripravite **načrt natovarjanja**, pri čemer upoštevajte število glav goveda, težo, spol, prisotnost rogov. Spolno zrele živali ločite od spolno nezrelih živali.
- 4 Odprite **stranske lopute** tovornjaka za zračenje med natovarjanjem.
- 5 Voznik/spremna oseba prilagodi **rampo tovornjaka za natovarjanje** glede na platformo. Preprečite razmake in čim bolj znižajte naklon (največ 36 % oziroma 20° za teleta, največ 50 % oziroma 26 ° za odraslo govedo).
- 6 Če ni pretovorne platforme, organizirajte **pot natovarjanja z ovinki** ali pod kotom (trdni hodniki, višina za odrasle: 1,7 m) v bližini vozila.
- 7 **Po coni natovarjanja raztresite slamo**, da preprečite zdrse in odsevanje.
- 8 Preverite, ali so na poti morebitne vizualne ali fizične **ovire**.
- 9 Natovarjanje mora potekati **mirno in gladko**.
Pripravljeni na natovarjanje!

Vse živali morajo imeti možnost hkrati stati se uleči. Nad rameni goveda naj bo 20 cm stora za optimalno kroženje zraka.

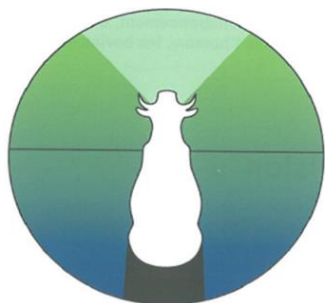
Dodeljeni prostor

Kategorije	Povprečna teža	Min. površina/ žival (m ²)
Majhna teleta	50	0,30 do 0,40
Srednje velika teleta	110	0,40 do 0,70
Težka teleta	200	0,70 do 0,95
Srednje veliko govedo	325	0,95 do 1,30
Težko govedo	550	1,30 do 1,60
Zelo težko govedo	>700	> 1.60

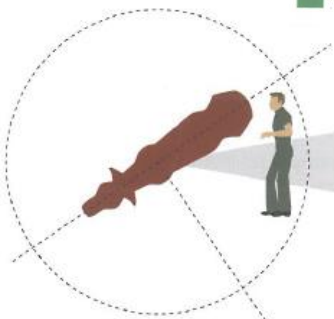

Natovarjanje

1. Govedu pri natovarjanju omogočite, da hodi s svojo **običajno hitrostjo**.
2. Z govedom rokujte v **skupinah** (5 odraslih, 10 - 15 telet)
3. **Omejite hrup**, da čim bolj zmanjšate stres.
4. **Teleta je najboljše natovarjati individualno**.
5. Upoštevajte posebni **vid** goveda: postavite se napol za njih, da se bo govedo pomikalo naprej.

Binocular vision Reduced vision
Monocular vision Blind zone

Kaj storiti, če se govedo ustavi in se noče premikati:

- Omejite hrup. Ne kričite in ne vpijte, saj je govedo zelo občutljivo.
- Pustite, da se govedo pomiri, in se prepričajte, da ni neprimerno za prevoz.
- Preverite, ali obstajajo ovire, odsevi ali druge težave, ki bi jih lahko prestrašile, in jih odpravite. To ni mogoče? Dajte govedu nekaj časa, da se navadi na oviro in gre nato mimo nje. Težavo odpravite pred naslednjim natovarjanjem oziroma iztovarjanjem.
- Uporabite pasivne metode za pomikanje goveda (npr. nežna spodbuda živali z leseno ali plastično palico).
- Živali spodbudite k premikanju z žvižganjem ali govorjenjem. Živali ne udarite!
- Ne uporabljajte električnih priganjačev, če je le mogoče, sicer pa se smejo uporabljati le na odraslem govedu, pred katerim ni nobene ovire (nikakor več kot 1 sekundo!) Uporabljajte jih le na zunanji strani zadnje četrti.

Iztovarjanje

1. V primeru **zamude pri iztovarjanju** zagotovite ustrezno zračenje na ustavljenem vozilu (odprte stranske lopute, uporaba umetnega prezračevanja, če je na razpolago, vozilo parkirajte v senci).
2. Za iztovarjanje ob prihodu uporabite največjo širino **koridorja** in ustrezno osvetljavo.
3. Govedo **iztovorite v serijah**, ki so prilagojene velikosti ograd na kraju prihoda.
4. Če je žival ob prihodu **neprimerna**, jo osamite in naj prejme prednostno obravnavo.
5. Uporabite enake **pasivne metode** za premikanje živali, kot so opisane pod »Natovarjanje«.
6. Ko so vse živali iztovorjene, vozilo temeljito **očistite in razkužite**.
7. **Dnevnik vožnje** vrnite pristojnim organom in sporočite vse morebitne težave. **Še bolje!** Uporabite podatke o spremljanju in poročila o težavah za izboljšanje prihodnjih voženj.